

แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
Guidelines for Participation in Academic Administration of Teachers in Small
Sized Schools Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2

ธัญชนก มีควมเจริญ¹ และ สารโชน เป่าวงศากุล²

Thunchanok Meekwamchareon¹ and Saroch Pauwongsakul²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Educational Administration Program, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹bowkidneyvs@gmail.com

Retrieved: July 3, 2024; Revised: July 31, 2024; Accepted: August 7, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ และ 2) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตัวอย่างการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 116 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา 2) แนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้ 2.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม 2.2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ 2.3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน 2.4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาครูควรมีส่วนร่วมในการวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย 1 เรื่อง 2.5) ด้านการนิเทศการศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดปฏิทินการดำเนินงานนิเทศภายใน 2.6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ

คำสำคัญ: แนวทาง; การมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aimed to study the participation of teachers in academic management and provide guidelines for their involvement in Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample of this research consisted of 116 teachers from small-sized schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sampling method used was stratified

random sampling based on educational management areas. The research instrument was a 5-point scale questionnaire which demonstrated content validity of 1.00 and reliability of 0.99. Statistical analyses included percentages, means, standard deviations, and content analysis.

The findings were as follows:

1. Overall, teachers' participation in academic management in small-sized schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2 was found to be high. Detailed examination by specific dimensions revealed high levels of participation across all aspects, ranked in descending order of mean scores: development of learning processes, curriculum development, research for educational quality improvement in schools, internal quality assurance system development, learning assessment and evaluation, and educational administration.

2. Guidelines for Teacher Participation in Academic Management in small-sized schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2: 1) In curriculum development, teachers should actively participate in analyzing and developing basic education curricula suitable for the school context. 2) In developing learning processes, teachers are encouraged to engage in analyzing learning standards and indicators by subject groups. 3) In learning assessment and evaluation, teachers should collaboratively establish clear guidelines and criteria for measurement and evaluation. 4) In research for educational quality improvement, teachers are encouraged to participate in at least one classroom research project per academic year. 5) In educational administration, teachers should contribute to setting internal operational calendars and conducting internal administration at least once per semester. 6) In developing internal quality assurance systems, teachers should participate in designing systems that align with national educational standards. Additionally.

Keywords: Guidelines; Participation; Academic Administration

บทนำ

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กร ซึ่งการมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจ ความสมัครใจ สามารถตัดสินใจได้เอง การมีส่วนร่วมจะช่วยลดความขัดแย้ง เกิดความรู้สึกร่วมกัน รู้สึกเป็นเจ้าของมากขึ้น จึงจะทำให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน (เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ, 2558) สอดคล้องกับ กัญญาภัค เพชรพูล (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการของบุคคลหรือคณะบุคคลที่เข้าไป มีบทบาทร่วมในกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกันตัดสินใจช่วยเหลือ และสนับสนุน ทำให้งานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นการช่วยให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เกิดขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น สมาชิกเกิดการยอมรับในสิ่งที่กระทำร่วมกัน และช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มหรือภายในองค์กรก็จะดีตามไปด้วย

งานวิชาการนั้นเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีลักษณะคล้ายร่างกายของคนที่มีหัวใจเป็นส่วนสำคัญของร่างกาย ซึ่งในสถานศึกษามีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการใช้กำกับการจัดการระบบการทำงานของสถานศึกษาและใช้กำกับกระบวนการทำงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้การทำงาน

ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้นักเรียนเป็นคนที่ดีและสมบูรณ์ งานวิชาการจึงถือว่าเป็นงานศูนย์กลางของสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาใดที่มีงานวิชาการก้าวหน้าสถานศึกษานั้น มักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2557) สำหรับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กนั้น จำเป็นต้องใช้การมีส่วนร่วมมาเป็นหลักในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีไม่เพียงพอต่อภาระงานที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากพบปัญหาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรยังขาดความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีการกำหนดภาระงานให้ครูไม่ตรงความต้องการและความถนัด ครูขาดการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูยังขาดความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม และขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน (พุดพิงศ์ สังข์สวัสดิ์, 2566) สอดคล้องกับ สุขชาติ มีจัน (2566) ได้กล่าวถึงปัญหาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น ครูขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างแท้จริง ครูขาดการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากได้รับหน้าที่สอนในรายวิชาที่ไม่ตรงกับวิชาเอกที่ตนเองจบมา ครูยังขาดความต่อเนื่องในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากครูโรงเรียนขนาดเล็กมีภาระงานมาก อีกทั้งโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่ง ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษาจึงทำให้การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการขาดความต่อเนื่อง เป็นต้น

จากผลการประเมินโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment: PISA) ในปี 2018 ของไทย พบว่า มีผลการประเมินด้านการอ่านของนักเรียนไทยลดลงจากผลการประเมินรอบที่ผ่านมา และมีคะแนนน้อยกว่าในการประเมินโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล 2015 ผลการประเมินด้านคณิตศาสตร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยไม่เปลี่ยนแปลง และผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ก็ค่อนข้างคงที่ ซึ่งผลการประเมินชี้ให้เห็นว่า นักเรียนไทยยังมีความรู้และทักษะที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านที่มีผลการประเมินน้อยที่สุดในสามด้าน ทั้งที่การอ่านเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกประเภท (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการกำหนดนโยบายและจุดเน้นที่มุ่งพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งหนึ่งในจุดเน้นคือ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (ONET) ในระดับสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดย ในปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมานั้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (ONET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าระดับประเทศในทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2565)

จากความเป็นมาและปัญหาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จึงได้เกิดความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีความคาดหวังว่าผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงสามารถนำไปใช้ปรับปรุง พัฒนา ต่อยอดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยได้พัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2556) ประกอบด้วย 17 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกด้านที่เกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็ก มาจำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ให้ความสำคัญในกามีมีส่วนร่วม หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมกันประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

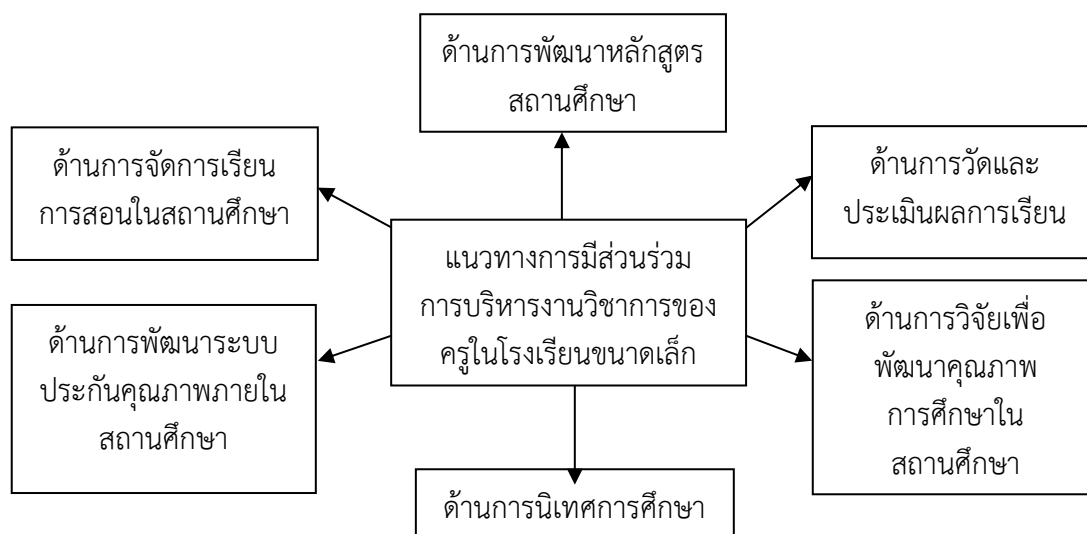
2. อภิชาติ สุภรณ์ (2558) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การดำเนินงานในสถานศึกษาที่สำคัญมากที่สุด คือ งานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาและหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้าหรือเป็นเลิศ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดนั้น งานวิชาการล้าหลัง หรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับ

3. กระทรวงศึกษาธิการ (2556) มีกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 17 ด้าน ผู้วิจัยคัดเลือกด้านที่เกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็ก มาจำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานในสถานศึกษาที่สำคัญที่สุด ในการบริหารงานของสถานศึกษาทั้งหมด เป็นการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะความสามารถ การพัฒนาจิตใจให้อยู่ได้สังคมได้อย่างมีความสุข โดยต้องอาศัยการควบคุมการดำเนินงานของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ร่วมกับบุคลากรในหน่วยงานที่เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและให้เกิดผลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกด้านที่เกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัย คือ งานวิจัยแบบผสมผสาน เริ่มจากงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียน และงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 166 คน จากโรงเรียน จำนวน 42 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2566) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 116 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 ด้าน และ 2) ประเด็นคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารงานวิชาการ เป็นการพูดคุยโต้ตอบในรูปแบบของการสนทนากลุ่มที่จะแสดงทัศนะสะท้อนแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามการเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ให้กับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 116 ชุด ได้รับกลับคืนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 และข้อมูลที่ได้จากประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในส่วนของการนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานประกอบไปด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ความเที่ยงตรงของเนื้อหา คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 จำนวน 30 ข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค มีค่าเท่ากับ 0.99

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.48	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.50	0.56	มาก
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.43	0.62	มาก
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.44	0.59	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.42	0.63	มาก
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.43	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.55	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้วิธีสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูควรร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนต่อไป

2.1.2 ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ นำไปสู่การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.1.3 ครูควรมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนทราบต่อไป

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.2.1 ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามบริบทของโรงเรียนหรือบูรณาการตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (distance learning television: DLTV)

2.2.2 ครูควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อม ของห้องเรียนที่พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ร่วมกันพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ นำแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการ

2.2.3 ครูควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน มีแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.3.1 ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียน โดยสอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นไปตามบริบทและสภาพจริงของผู้เรียน

2.3.2 ครูควรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

2.3.3 ครูควรมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลาย และควรมีการนำผลการวัดและประเมินผลมาร่วมกันพัฒนาแนวทางในการวัดและประเมินผลผู้เรียนต่อไป

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.4.1 ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครู ตามบริบทของโรงเรียน และจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแบบเป็นกัลยาณมิตร

2.4.2 ครูควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง และนำผลจากการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4.3 ครูควรมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนร่วมกันในทุก ๆ สัปดาห์การศึกษา และให้ครูมีโอกาสดูเผยแพร่ผลการวิจัยไปสู่สาธารณชน

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.5.1 โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจของการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางเกณฑ์ และปฏิทินในการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการนิเทศภายในอย่างหลากหลาย

2.5.2 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.5.3 คณะกรรมการนิเทศภายในและครูร่วมกันสะท้อนผล ประเมินผล และบอกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสม

2.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.6.1 โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายความสำเร็จ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ

2.6.2 ครูและคณะดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของครูและการใช้วงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.6.3 ครูควรมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการ เป็นงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุด เมื่อเทียบกับการบริหารงานของโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดี ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยการควบคุมการดำเนินงานของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ร่วมกับบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและให้เกิดผลเชิงประจักษ์ ดังที่ สัมมา ธนิตย์ (2560) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ทักษะคุณลักษณะที่พึงประสงค์และภาวะสุขภาพตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวิทย์ แก่นจันทร์ (2562) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ คำหล้า และละดา ดอนหงษา (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาดา ทำจะดี (2566) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกัน และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นำไปสู่การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมาย และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ จีรวัฒน์ ภูาบทอง (2564, หน้า 27) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการจัดระบบข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสนับสนุนให้ผู้สอนและบุคลากรมีการวิเคราะห์หลักสูตรและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จัดทำหลักสูตรรายวิชา รวมทั้งมีการนิเทศติดตามและประเมินผล การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวิทย์ เชิญทอง (2564) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ ภาวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมติดตามให้ครูจัดแผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความ

สนใจ ความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมภัส เหลาแหลม และกัลยรัตน์ หล่อมณีนพรัตน์ (2565) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล และพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ อัครวิรินทร์ แก่นจันทร์ (2562) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียน จัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้และเป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม ยูพานิชย์ และสุรางคนา มัณยานนท์ (2565) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวิจัย ดำเนินงานวิจัยเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ พิเชติ ฤทธิ์จรูญ (2560) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการศึกษาค้นหาแนวคิด วิธีการ และนวัตกรรมการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาหรือมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา มหาโชติ (2564) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาตามความเหมาะสม และมีการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรตามความเหมาะสม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ พิมพวิژه พุดจตุรัส (2562) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง และให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งเรือง ไตรณรงค์ (2562) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตลาดพร้าว พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานตามแผนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ร่วมกันประเมินและติดตามผลการดำเนินการการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังที่ ตรีสุคนธ์ คูนาเอก (2563) ได้อธิบายว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาระบบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานด้านการศึกษา ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียน เสนอหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อ

สาธารณชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมน พินทุสมิต (2561) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนทราบ ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาสื่อ นวัตกรรม นำแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการ ร่วมกันกำหนดแนวทาง และเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน นำผลการวัดและประเมินผลมาร่วมกัน ปรับปรุง พัฒนา ร่วมกันดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง ให้ครูมีโอกาสได้เผยแพร่ ผลการวิจัยไปสู่สาธารณชน ร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงานนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็น กัลยาณมิตร อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และร่วมกันสะท้อนผลการนิเทศภายในร่วมกันพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน โดยนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ในการสนทนากลุ่ม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางคือ โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การ ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยนิภาพร พินิจมนตรี (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางคือ สถานศึกษาควรวางแผนและสร้างหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา หลักสูตร พร้อมกำหนดปฏิทินการดำเนินงานอย่างชัดเจน ควรมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรนำหลักสูตรสถานศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาประเมินและ ปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางคือ ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนและตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ และสามารถบูรณาการตามการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผ่านดาวเทียม (distance learning television : DLTV) ตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กได้ จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนหรือโรงเรียนที่เอื้อต่อ การพัฒนาผู้เรียน พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ นำแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณา การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ โอภา (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางคือ สถานศึกษามีการจัดประชุมและวางแผน สร้างความตระหนักเพื่อให้เห็น ความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการ เรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย พร้อมกับการดำเนินการวิเคราะห์และนิเทศงานวิชาการเพื่อให้ได้รูปแบบที่ เหมาะสมกับสถานศึกษา แล้วนำผลมาสรุปร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน ที่มีการระดมสรรพกำลังด้าน

งบประมาณทรัพยากร และบุคลากร จากทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ชุมชน และเอกชน ให้เพียงพอต่อความต้องการ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน มีแนวทาง คือ ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียน ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน นำผลการวัดผลและประเมินผลมาร่วมกันวิเคราะห์ ปรับปรุง พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน มีแนวทางคือ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนควรออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีการออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ นำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง พัฒนา สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทาง คือ ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครู ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย ปีการศึกษาละ 1 เรื่อง และนำผลจากการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แลกเปลี่ยน เรียนรู้การแก้ปัญหาในชั้นเรียนร่วมกันในทุก ๆ สิ้นปีการศึกษาและให้ครูมีโอกาสได้เผยแพร่ผลการวิจัยไปสู่ สาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา มหาโชติ (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทางคือ สถานศึกษาควรประชุมวางแผนและ กำหนดเกณฑ์ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สนับสนุนให้ครูจัดทำวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่ การพัฒนากิจกรรม การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการนำผลการวิเคราะห์วิจัยในชั้นเรียนของครูมาใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียน เผยแพร่ ผลงานวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและสร้างประโยชน์ให้กับหน่วยงานอื่นได้ทราบ

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทาง คือ โรงเรียนควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวและปฏิทินการดำเนินงานนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการ นิเทศภายในอย่างเป็นกัลยาณมิตร อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ร่วมกันสะท้อนผล การนิเทศภายใน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้ออังกูร ชำนาญ (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางคือ ควรมีการ กำหนดการนิเทศในสถานศึกษาอย่างชัดเจน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรมีการแลกเปลี่ยนกระบวนการ จัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาอื่น อย่างเป็นกัลยาณมิตร ควรมีการสนับสนุน เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน และควรให้เขตพื้นที่การศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ

2.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทาง คือ โรงเรียนควรสร้างความ เข้าใจและร่วมกันดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ ร่วมกันจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชญพิชา จันทา (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา

มีแนวทางคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากงานวิจัยครั้งนี้แนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้เกิดองค์ความรู้ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตามกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครู มาใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 6 ด้าน จึงมีภาพประกอบแนวคิด ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน โดยหลักสูตรต้องมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากเดิมที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นไปให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัย มีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการของการวิจัย มีการเผยแพร่นำเสนอผลการวิจัย

ด้านการนิเทศการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมใน การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจในกระบวนการนิเทศ

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การพัฒนาคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เกิดความไว้วางใจในการเข้ารับบริการของสถานศึกษา

สรุป

การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับ

บริบทของโรงเรียน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วมในการวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดปฏิทินการดำเนินงานนิเทศภายใน และ 6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูควรมีส่วนร่วม ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรให้ความสำคัญกับการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยควรสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เนื่องจากครูโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากได้รับมอบหมายให้สอนไม่ตรงกับวิชาเอก จึงอาจขาดความถนัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล ที่หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา โดยมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

2.3 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- จิรวัดน์ ภูอาบทอง. (2564). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ทรศณีย์ โอภา. (2566). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(45), 100-109.
- ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. (2563). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นิภา มหาโชติ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรธมน พินทุสมิต. (2561). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พัชญ์พิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2560). กระบวนการสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4(2), 45-70.
- พิมพใจ พุดจตุรัส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พุดมพงศ์ สังข์สวัสดิ์. (2566, ตุลาคม 30). ครูชำนาญการพิเศษ. โรงเรียนบ้านพุ่มม่วงพวง. สัมภาษณ์.
- ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชราภรณ์ คำหล้า และละดา ดอนหงษา. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 8(2), 104-117.
- รุ่งเรือง ไตรณรงค์. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตลาดพร้าว (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. (2565). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุชาติ มีจัน. (2566, พฤศจิกายน, 5). ครูผู้ช่วย. โรงเรียนวัดท่ากระทุ่ม. สัมภาษณ์.
- สุภาดา ทำจะดี. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมของบุคลากร กองบริการการศึกษาสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เหมกัส เหลาแหลม และกัลยรัตน์ หล่อมนพรัตน์. (2565) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(1), 44-57.
- อัศวินซ์ เชิญทอง. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏนครสวรรค์.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- อาคม ยุพานิชย์ และสุรางคณา มัณยานนท์. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(1), 137-150.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- เอื้ออังกูร ชำนาญ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W, (1970). Determining sample size for research activities. *Educational & Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.